

MESSADI

1. Aschunta 1 al contract da participaziun dils 19 da mars 2008 denter il cantun Grischun, las vischnauncas concessiunarias (oz: Panaduz, Flem, Ilanz/Glion, Lumnezia, Stussavgia, Sagogn, Schluain, Tumein, Trin e Val S. Pieder), dalla SN Energie AG/Alpiq Suisse SA/Axpo Power AG (acziunaris dallas Ovras electricas Zervreila AG) e dallas Ovras electricas Zervreila AG.
2. Cunvegna dils 10 da settember 2018 denter il cantun Grischun, las vischnauncas concessiunarias dallas Ovras electricas Zervreila AG (cf. sura) e dallas Ovras electricas Zervreila AG concernent l'indemnisaziun dalla valor restonta (cunvegna concernent la valor restonta; CVR).

I. Situaziun da partenza

1. El rom dalla cunvegna d'entelgientscha dils 15 d'avrel 2003 ein las vischnauncas concessiunarias ed il cantun secunvegna cun ils acziunaris dallas Ovras electricas Zervreila AG da lezzas uras da desister dil dretg previu ellas concessiuns dil dretg dallas auas da comprar anavos ils implonts dallas Ovras electricas Zervreila AG. Encuntercomi ein il cantun e las vischnauncas concessiunarias vegnidas indemnisadas cun ina participaziun allas Ovras electricas Zervreila AG ella dimensiun da totalmein 28%.
2. La relaziun denter ils acziunaris dallas Ovras electricas Zervreila AG ei silsuenter vegnida reglada el contract da participaziun dils 19 da mars 2008. Tenor art. 4 dil contract da participaziun han las vischnauncas concessiunarias ed il cantun desistiu – sco fixau ella cunvegna d'entelgientscha – per il temps digl 1. d'october 2008 tochen ils 30 da settember 2018 d'ina retratga d'energia en favur dils acziunaris d'entochen dacheu. Naven da quei termin sa il cantun utilizar libramein sia energia da participaziun, ferton ch'ei exista arisguard l'energia da participaziun dallas vischnauncas concessiunarias tochen la scadenza dalla concessiun igl onn 2037 in «last call» (dretg da precumpra) en favur dils acziunaris dallas Ovras electricas Zervreila AG d'entochen dacheu.
3. Quei «last call» ei ord vesta dallas vischnauncas concessiunarias in disavantatg; per tiarzs eis ei per ordinari buc attractiv da far in'offerta per surprender energia da participaziun, sch'ei exista in «last call». Ultra da quei han las vischnauncas concessiunarias ina mendra posiziun en cumparegliaziun cun il cantun, perquei che l'utilisaziun da lur energia da participaziun ei restrenschida.
4. Per quests motivs ha la corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras electricas Zervreila AG sco representanta dallas vischnauncas concessiunarias pretendiu en quels fatgs (art. 2 al. 2 lit. b, c e d dils statuts dalla corporaziun) in'adattaziun dil contract da participaziun en quei senn che era las vischnauncas concessiunarias duein saver esser – sco il cantun – libras quei che pertucca l'utilisaziun dall'energia da participaziun.
5. Las Ovras electricas Zervreila AG e ses partenaris han approbau la damonda dalla corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras electricas Zervreila AG per il temps naven dils 30 da settember 2023, fagend dependenta quella approbaziun dalla cunvegna concernent la valor restonta entras tut las vischnauncas concessiunarias. La cunvegna concernent la valor restonta era vegnida negoziada cun las Ovras electricas Zervreila AG gia dapi igl onn 2015 e deliberada dil cussegl d'administraziun dallas Ovras electricas Zervreila AG ils 20 da mars 2017. Cunquei che l'approbaziun dalla cunvegna concernent la valor restonta ei era egl interess dallas vischnauncas concessiunarias, recamondan la suprastanza e la radunonza da delegai dalla corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras electricas Zervreila AG allas vischnauncas concessiunarias d'approbar omisdu projects.

II. Davart ils projects

6. Suandontamein vegnan ils dus projects presentai e descrets cuortamein.

1. Aschunta al contract da participaziun

7. Sco presentau surwart (cf. marg. 3) ha la regulaziun vertenta davart l'utilisaziun dall'energia da participaziun disavantatgs per las vischnauncas concessiunarias. Ellas ein obligadas da contractar emprem cun ils partenaris dallas Ovras electricas Zervreila AG davart in'ulteriura cumpra dall'energia da participaziun e davart las cundiziuns. Sche las contractivas fan naufragi, san las vischnauncas concessiunarias schar far offertas da tiarzs. Ils partenaris dallas Ovras electricas Zervreila AG han en scadin cass in «last call» e pon pia sorprendere l'energia da participaziun per las cundiziuns dil tierz. Quei mecanissem impedescha d'ina vart tiarzs da far atgnas offertas (la procedura d'offerta ei colligiada cun dabia lavur) e restrenscha da l'autra vart fermamein las vischnauncas d'utilisar libramein lur energia da participaziun (cun eventualas cundiziuns pli attractivas).

8. Las midadas proponidas ell'aschunta 1 concernan surtut la regulaziun davart l'utilisaziun dall'energia da participaziun dallas vischnauncas concessiunarias (art. 4.1 dil contract da participaziun). Las adattaziuns dad art. 2.4 concernan sulettamein las midadas da num dils acziunaris da fundaziun; quella dad art. 4.1 lit. b vala mo per il cantun. Omisdus han neginas consequenzas per las vischnauncas concessiunarias.

9. Essenzialas per las vischnauncas concessiunarias ein denton las midadas dil mecanissem en art. 4.1 lit. c dalla cunvegna da participaziun. Da niev ein las vischnauncas concessiunarias obligadas mo tochen ils 30 da settember 2023 da surschar l'energia da participaziun als acziunaris d'entochen dacheu. Per quei temps ei gia vegniu fatg in contract tenor las reglas d'entochen dacheu. Silmeins han ins saviu negoziar era per il temps denter il 2018 ed il 2023 cundiziuns bia pli attractivas per las vischnauncas.

10. Naven digl 1. d'october 2023 tochen la scadenza dalla concessiun igl onn 2037 san las vischnauncas concessiunarias retrer lur energia da participaziun per la durada da silmeins tschun onns parzialmeins ni cumpleinamein e – cun sorprendere la part dils cuosts annuals – utilizar ella a moda libra. L'energia da participaziun buca retratga cumpeta als acziunaris dallas Ovras electricas Zervreila AG d'entochen dacheu, ils quals sorprendan ils cuosts annuals respectivs e pagan supplementarmein in augment confuorm al marcau. Igl augment sedrezza tenor ils prezis respectivs per energia cumparegliabla. Aschia han las vischnauncas arisguard l'utilisaziun dall'energia da participaziun naven digl onn 2023 ils medems dretgs sco il Cantun. Cun quellas novas reglas d'utilisaziun semigliuran las opziuns d'agir dallas vischnauncas ed aschia era las schanzas da rendita a moda considerabla.

11. L'aschunta 1 al contract da participaziun entra en vigur igl 1. d'october 2018; quei denton mo sut la cundiziun ch'il Cantun e las vischnauncas concessiunarias hagian approbau la cunvegna concernent la valur restonta tochen ils 30 da zercladur 2019.

2. Cunvegna concernent la valur restonta

12. Tenor art. 29 dalla lescha davart il dretg dallas auas dil cantun Grischun (LDAG) ein ils proprietaris d'implonts electrici obligai da mantener tals adina en in bien stadi ed en in stadi ch'ei habels da funcziunar. Renovescha il concessiunari parts digl implont ch'ei engrevegiadas dalla scadenza dalla concessiun e sa el cumprovar che las investiziuns selain buc amortisar tochen che la concessiun scada, san las vischnauncas ed il Cantun separticipar sin damonda allas investiziuns (art. 30 al. 1 LDAG). La participaziun finanziaria vegn calculada tenor art. 30 al. 2 LDAG sin fundament d'in plan da tscheins e d'amortisaziun stipulaus dil concessiunari.

13. La cunvegna concernent la valur restonta presenta (CVR) s'occupa – ultra dalla tematica dall'indemnisaziun d'investiziuns da renovaziun (l'indemnisaziun dalla valur restonta sco tala) – era cun consequenzas finanzialas dalla scadenza dalla concessiun (art. 4 CVR). Object dalla CVR fuorman tut las investiziuns gia fatgas e futuras ellas parts bletschas ed electricas digl implont (cf. marg. 4 CVR). Sco investiziuns da renovaziun imputablas, ch'ein d'indemnisar el senn d'art. 30 LDAG, valan denton mo investiziuns en implonts ch'ein suttamess alla scadenza dalla concessiun senza indemnisaziun allas vischnauncas ed al Cantun e che vegnan fatgas denter igl 1-1-2017 ed ils 31-12-2037 (art. 2 al. 1 CVR). Quellas investiziuns planisadas vegnan presentadas en aschunta 3.
14. Sco investiziuns da renovaziun buc imputablas el senn d'art. 30 LDAG valan perencunter:
- las investiziuns fatgas tochen ils 31-12-2016: quellas ein buca cumpridas ella cunvegna, perquei ch'ellas ein vegnidas fatgas avon igl 1-1-2017 (di da referenza).
  - las investiziuns en parts electricas digl implont planisadas denter il 2017 ed il 2037: quellas parts digl implont ein d'indemnisar tenor las disposiziuns dil dretg concessiunal els singuls emprests cun 70% dalla valeta reala da quei temps.
  - ils cuosts per mantener ils implonts («ils cuosts che seresultan tuttina»): quellas expensas ein da far tenor lescha per mantener ils implonts en in bien stadi ed en in stadi ch'ei habels da funcziunar el senn d'art. 29 LDAG.

Per quellas investiziuns da renovaziun buc imputablas vegn fixada ella CVR la summa ch'il Cantun e las vischnauncas han da pagar (mintgamai a mesas) igl onn 2037 sut il tetel indemnisaziun a caschun dalla scadenza dalla concessiun. Per las investiziuns fatgas tochen ils 31-12-2016 importa l'indemnisaziun a caschun dalla scadenza dalla concessiun CHF 2.3 miu., per las investiziuns planisadas denter il 2017 ed il 2037 probablamein CHF 10.4 miu. (art. 3 CVR).

15. L'indemnisaziun probabla ch'il Cantun e las vischnauncas han da pagar (mintgamai a mesas) a caschun dalla scadenza dalla concessiun sut il tetel dall'indemnisaziun dalla valur restonta sco tala el senn d'art. 30 LDAG per investiziuns planisadas en parts bletschas digl implont, importa CHF 4 miu. (art. 3 CVR). La dimensiun dallas investiziuns planisadas ed il basegn finanziel previsibel seresultan dalla gliesta ell'aschunta 3. L'indemnisaziun effectiva sedrezza – tuttina sco en cass d'investiziuns planisadas en parts electricas digl implont – tenor il rendauen respectiv dils cuosts da construcziun. Investiziuns buc fatgas han per consequenza che l'indemnisaziun vegn reducida (art. 3 al. 1 CVR). Sch'ils investiders fan ultra dallas investiziuns enumeradas en aschunta 3 aunc ulteriuras investiziuns da renovaziun imputablas el senn d'art. 30 LDAG, che meinan ad in'ulteriura valur restonta da CHF 2 miu., ein quellas d'indemnisar el rom dalla cunvegna presenta (art. 3 al. 1 lit. c).
16. Cun la cunvegna presenta vegnan definidas las prestaziuns economicas dil Cantun e dallas vischnauncas concessiunarias en connex cun la scadenza dalla concessiun. Durent che las concessiuns regleschan la scadenza dalla concessiun e sias consequenzas el senn general, vegnan fixadas en quella cunvegna summas d'indemnisaziun concretas. Tematicamein fuorma la cunvegna pia ina midada dallas concessiuns existentas; per quellas ei responsabla – tut tenor igl uorden communal – la radunonza communal ni la votaziun all'urna. Corrispudentamein basegna la cunvegna il consentiment entras ils organs responsabels (art. 9 al. 1 CVR). D'ina cumpletaziun en fuorma da texts dils singuls documents dalla concessiun vegn denton desistiu.
17. Art. 9 al. 2 e 3 CVR cuntegn lu resalvas, sch'ei duess dar egl avegnir midadas essenzialas. In cass pertucca la tschensida dils cuosts da capital, in auter eventualas contribuziuns da sustegn per la forza hydraulica el rom dalla strategia d'energia 2050.
18. L'approbaziun da quella cunvegna succeda entras ils organs ch'ein mintgamai responsabels ellas vischnauncas respectivas. La delegaziun dalla cumpetenza en art. 10 dalla CVR cumpiglia sulettamein la suttascripziun dils documents entras la corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas

Ovras electricas Zervreila AG resp. sia suprastonza a basa dils conclus communalis respectiv. La delegaziun en art. 10 al. 2 CVR survecha al diever practicabel dalla cunvegna, perquei che las investiziuns da renovaziun futuras tochen igl onn 2037 san strusch vegnir definidas oz a moda completa. Ei valan denton en mintga cass las limitas contractualas.

III. Valetaziun e damonda

19. Ils dus projects rinforzan ord vesta dallas vischnauncas concessiunarias lur posiziun. D'ina vart obtegnan las vischnauncas la pusseivladad d'utilisar cun l'aschunta 1 al contract da participaziun lur energia da participaziun a moda libra naven digl onn 2023. Quei augmenta lur spazi d'agir e las pusseivladads contractualas dallas vischnauncas. Cun far la cunvegna concernent la valor restonta vegn allura sclariu gia oz a tgei investiziuns da renovaziun che las vischnauncas ed il Cantun participeschan tochen la scadenza dalla concessiun e cun tgei summas d'indemnisaziun ch'igl ei da far quen cun la scadenza dalla concessiun. Resguardond la participaziun considerabla dil Cantun e dallas vischnauncas ein quels sclariments tuttavia en lur interess.
20. Il cussegl d'administraziun dallas Ovras electricas Zervreila AG resp. ils commembers dil cussegl d'administraziun dils acziunaris dallas Ovras electricas Zervreila AG han gia approbau ils dus projects e suttascret ils documents. Ils departaments specialisai dil cantun Grischun responsabels en caussa han examinau l'aschunta 1 al contract da participaziun e la cunvegna davart la valor restonta arisguard il cuntegn e la fuorma; els recamondan allas vischnauncas d'approbar ils dus projects.
21. Sebasond sin quellas explicaziuns recamondan ton la suprastonza sco era ils delegai dalla corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras electricas Zervreila AG d'approbar ils dus projects. La suprastonza communal a Ilanz/Glion sustegn medemamein quella proposta.